

undtagne, men at de kun ne undtages, og vil man ikke gaa til Forligsmæglerne i saadanne Sager, saa er der ikke det Mindste i Veien for at forlige dem i Retten. Jeg kommer imidlertid nu til det tredje Punkt, og der glæder det mig, at jeg kan være enig med min ærede Kollega og i det Hele henholde mig til det, han udtalte om det Uvoldsomme eller meget Betænkkelige i at opstille „paatrængende Sager“ som dem, der kunne gaa Forligskommissionen forbi. Det er naturligtvis en ren Skjønssag, hvorvidt en Sag kan kaldes paatrængende eller ikke. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa i saa Henseende at opstille noget Begreb, men jeg vil dog gjøre opmærksom paa en Ting, og det er, at, naar denne Bestemmelse og den deril svarende i § 8 er tagen af Loven om Søs- og Handelsretten af 19. Febr. 1861, saa maa det ikke oversees, at Forhandlingsmaaden, Proceduren i Søs- og Handelsretten er en ganske anden end ved de øvrige Domstole her i Landet, og Søs- og Handelsretten er derhos kun en enkelt Domstol, hvor der kan uddanne sig en fast Praxis, hvorimod der vistnok vil opstaa høist forskellige Anstuelser om Forstaaelsen af dette Punkt, dersom det bliver til Lov. Men der er en anden Forskjel, som ogsaa gjr Forslaget betænkligt, det er jo det, at efter den nugældende Procesmaade er Retten, Domstolene i ordinære Sager, aldeles ubekendt med selve Sagen, indtil den optages til Doms. Naar altsaa en Sag af en Part er behandlet som paatrængende, saa kan det Spørgsmaal, som ved Søs- og Handelsretten kan finde en tidligere Afgjørelse, ikke finde sin Afgjørelse uden igjennem en Reasumtion af selve Retssagen fra Dommerens Side. Jeg skal imidlertid ikke komme nærmere ind paa det her, fordi jeg tror, at Lovforslaget ad en anden Vej anviser det Selvsamme som det, der er tænkt paa ved at undtage disse Sager fra Forligskommissionen. Jeg mener nemlig, at naar det i § 3 bestemmes, at en Stævning kan udtages, spænd Sagen kommer til Forligskommissionen, og naar det endvidere erindres, at, affet fra Gjæsteretsager, kan ingen Stævning udtages med mindre end 8 Dages Varfel, er der Tid nok i de 8 Dage til at gaa til Forligskommissionen, saa vil jeg henstille til den høitærede Minister, om det ikke kunde være en Betragtning, der kunde gjøre ham tilbøielig til at lade Punkt a. gaa ud af Loven. Jeg ser ikke, hvorledes en Sag — den være nok saa paatrængende — kan fremmes hurtigere end ved at udtage Stævning baade til Retten og til Forligskommissionen, og Sagen bør dog i Reglen i de 8 Dage, eller rettere, vil aldeles bestemt i de 8 Dage være færdig fra Forligskommissionen. — Medens jeg er ved § 2, maa det være mig tilladt at sige et Par Ord med Hensyn til sammes sidste Stykke. Der staar deri, at den ved Forordningen af 10de Juli 1795 § 23 hjemlede Ret til at udblade Forligsprøve i civile Sager, som anlægges efter vedkommende

Ministeriers eller Øvrighedens Foranstaltning, eller som anlægges mod dem, ophæves. Der vil jeg tillade mig at spørge den ærede Minister om en Ting, og det er, hvorledes Forholdet bliver mellem denne Bestemmelse og Plakaten af 14. Jan. 1800, som siger, at Embedsmænd i Sager, der angaa Beskyldninger for deres Embedsførelse, eller som angaa ærerørige Beskyldninger mod deres private Karakter og Virksomhed, skulle gaa Forligskommissionen forbi. Det er en Lovbestemmelse, som navnlig hvad det sidste Punkt angaar, naar en Embedsmand anlægger Sag for ærerørige Beskyldninger eller Beskyldninger for hans private Handlinger, tidt har været underkastet Uvold, idet det beror paa meget fine Nuancer, hvorvidt man kan sige, at Beskyldningen er af den Bestaaffenhed, at vedkommende Embedsmand kan gaa Forligskommissionen forbi eller ikke, og jeg vilde derfor ønske her at faae slaaet fast, enten at Plakaten bortfalder, hvilket bedst harmonerer med sidste Stykke i § 2, eller ogsaa at det udtrykkelig fastslaaes, at den bliver staaende ved Magt. Der vil ellers meget let kunne opstaa Vanskeligheder, f. Ex. naar det paalægges en Embedsmand at fralægge sig Beskyldninger ved Dom. Det er jo en Sag, som anlægges efter Øvrighedens eller Ministeriets Foranstaltning. Den skalde altsaa efter dette Stykke ikke gaa Forligskommissionen forbi, men efter Plakaten af 4de Januar 1800 skal den gaa Forligskommissionen forbi, og det er vel at mærke en Bestemmelse, der ikke er givet i Favn af Embedsmændene, nei, den er given, som det staar i Motiverne, for at Embedsmændene ikke ved at underkøbe den, der har fornærmet ham, skal kunne opnaa en Gæserklæring ved Forlig; altsaa, det beror ingenlunde paa vedkommende Embedsmand selv; det er snarere en Strængighed mod den paagjældende Embedsmand, at han skal gaa Forligskommissionen forbi. Men dette Punkt komme vi jo nok til at behandle senere.

Med Hensyn til § 5, som fastsætter, at Forligskommissionerne ikke maa udsætte Sagen, naar nogen mødende Part protesterer derimod, forekommer det mig, at denne Bestemmelse er fuldkommen i Harmoni med den Ret, en Part nu har til ikke paa utilbørlig Maade at se en Sag forhalet, og jeg kan ikke skjønne, at Hensynet til Forligsmæglerens Dom om, hvorvidt det kan være godt, at Parterne kunne summe sig i 8 Dage til eller ikke, er gjældende ligesoverfor en Part, der har mødt til Forlig og forlanger Sagen henvist til Retten. Samme Regel er gjort gjældende ligesoverfor Retter, hvor Forlig mægles, og jeg tør spørge de fleste Dommere og navnlig min ærede Kollega, som omtalte denne Sag, om han nogen- finde i Gjæsteretsager eller lignende Sager har udsat Sagen i 8 Dage; jeg tror det ikke; saa det er kun undtagelsesvis, at Sigt sker. Tre Parterne derimod enige om det, er det en anden Sag, saa